

Creative Commons¹

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A Creative Commons („kreatív közjavak”) egy nonprofit szervezet, melynek célja az olyan kreatív művek mennyiségének növelése, melyeket mások jogszerűen megoszthatnak egymással vagy felhasználhatnak a saját műveikhez. A szervezet fő tevékenysége a Creative Commons-licencek kiadása.

Célja

A Creative Commons weblapja lehetővé teszi a szerzői jogi oltalom (copyright) alá eső művek tulajdonosainak, hogy az oltalom alatt álló jogok egy részét a közösségre hagyományozzák, míg más részét maguknak megtartsák. Mindezt változatos licenc- és szerződés-formákkal segítik, amelyek lehetővé teszik például a teljes közkinccsé nyilvánítást éppúgy, mint számos szabad licenc formát a nyílt tartalom biztosításához. A cél a jelenlegi szerzői jogi törvények problémáinak elkerülése, amelyek a tudás megosztását akadályozhatják, tekintve, hogy az innovációk és az új ötletek a már meglévőkre épülnek.

Minden jog fenntartva - néhány jog fenntartva - nincsen jog fenntartva

A Creative Commons a teljes jogi védetség – „minden jog fenntartva” – és a közkincs (köztulajdon) közötti széles skálán kíván létrehozni rugalmas és korszerű védelmet („néhány jog fenntartva”). A CC-licencek lehetővé teszik a szerzők számára, hogy szerzői jogaikat megtartsák, de ezzel egyidőben lehetőséget biztosítsanak – különböző korlátok között – a mű feldolgozására, terjesztésére.

A projekt számos szabad licencet kínál. A világhálón való publikálás elősegítése érdekében felkínálnak olyan RDF/XML metaformátumot is, ami pontosan leírja a mű licencfeltételeit, és így könnyíti a művek automatikus feldolgozását és a licencelt művek azonosítását. Felkínálnak továbbá egy „Alapítók Copyrightja” (Founders' Copyright)² szerződést, amely az Egyesült Államok alkotmányát megszövegezők elveinek és eredeti céljainak megfelelő jogvédelmet biztosít. Az ez alatt közzétett mű 14 év után közkincs (public domain) lesz, hacsak a szerző újabb 14 évre nem hosszabbítja meg a licencet.

Jelmondat	Creative Commons develops, supports, and stewards legal and technical infrastructure that maximizes digital creativity, sharing, and innovation.[1]
Típus	szervezet
Alapítva	2001
Székhely	San Francisco
Ismertebb személyek	Lawrence Lessig, alapító
Alapító	Lawrence Lessig
Termékek	Creative Commons-licencek

¹ Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons Utolsó letöltés: 2018.03.07.

² <https://creativecommons.org/projects/founderscopyright>

Creative Commons-licencek

A Creative Commons licencei az alábbi jogokat biztosíthatják:

	to Share	A mű szabadon másolható, terjeszthető, bemutatható és előadható.
	to Remix	Származékos művek (feldolgozások) hozhatóak létre.

Korábban használt licencek

- Creative Commons 1.0 licencek:
 - ⇒ NoDerivs
 - ⇒ NoDerivs-NonCommercial
 - ⇒ NonCommercial
 - ⇒ NonCommercial-ShareAlike
 - ⇒ ShareAlike
- Creative Commons 2.0, 2.5 és 3.0 licencek:
 - ⇒ Attribution (pl. CC-BY-3.0)
 - ⇒ Attribution-NoDerivs (pl. CC-BY-ND-3.0)
 - ⇒ Attribution-NonCommercial-NoDerivs (pl. CC-BY-NC-ND-3.0)
 - ⇒ Attribution-NonCommercial (pl. CC-BY-NC-3.0)
 - ⇒ Attribution-NonCommercial-ShareAlike (pl. CC-BY-NC-SA-3.0)
 - ⇒ Attribution-ShareAlike (pl. CC-BY-SA-3.0)

A Wikipédián ezek egy részét jelenleg is használjuk.

Története

A Creative Commons hivatalosan 2001-ben indult. A kezdeményezés elindítója és a projekt jelenlegi vezetője Lawrence Lessig, a Stanford Jogi Egyetem jogprofesszora, aki a szervezetet azért indította, hogy ezzel is segítse azon célok elérését, melyet a híres Eldred kontra Ashcroft perben képviselt. Az eredeti Creative Commons licenckészletet a szervezet 2002. december 16-án tette közzé.

A licencek 4.0 jelölésű revíziója 2013. november 25.-én jelent meg. A 3.0 sorozathoz képest néhány fontos, de a feltételeket nem befolyásoló pontosításon és egyszerűsítésen túl tartalmaz számos jelentős újdonságot is; ilyenek a licenc olyan megfogalmazása, hogy az adoptálás nélkül megfelelően nemzetközi szinten is, az adatbázisok védelmére vonatkozó sui generis jogok szabályozása, a szerző személyhez fűződő jogainak illetve a védjegyekkel kapcsolatos szabályozások pontosítása, a hivatkozások módjának a kialakult gyakorlathoz alakítása, a szerző kérése alapján nevének eltávolítása származékos művekről, a licenszsértések rugalmasabb feloldása, az olvashatóság és a struktúra javítása.

A projekt elnyerte a Golden Nica díjat a 2004-es Prix Ars Electronica-n a „Hálózati jövőkép” kategóriában.

Érvényességi területe

A Creative Commons-szal kapcsolatosan döntő, hogy sikerül-e integrálni az adott ország jogrendjébe.

Országok, amelyek jogi környezetébe illeszkedik a Creative Commons

A következő országokban van érvényben:

- Amerikai Egyesült Államok
- Ausztrália
- Ausztria
- Belgium
- Brazília
- Finnország
- Franciaország
- Hollandia
- Horvátország
- Japán
- Kanada
- Magyarország
- Németország
- Olaszország
- Spanyolország
- Tajvan